

PÉCSI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM

BERZE NAGY JÁNOS

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

1. Nevelési Program

2. Helyi tanterv

2026

Érvényes: 2026.szeptember 01.-től

TARTALOM

TARTALOM.....	2
1. AZ INTÉZMÉNY FŐBB ADATAI	6
1.1. Az intézmény azonosító adatai.....	6
1.2. A tanszakok rendszere.....	7
1.3. A pedagógiai program jogszabályi háttere	7
2. AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSE, JÖVŐKÉPE ÉS ALAPÉRTÉKEI	8
2.1. Kapcsolódás a Pécsi Református Kollégium központi Pedagógiai Programjához	8
2.2. A Művészeti Iskola specifikus küldetése és jövőképe	8
2.3. A Művészeti Iskola szerepe a települések életében és partneri kapcsolatai	8
3. NEVELÉSI PROGRAM.....	9
3.1. Nevelési programunk alapjai: emberkép és pedagógiai értékeink	9
3.2. A művészeti nevelés-oktatás alapelvei és Berze Nagy János öröksége	9
3.3. A nevelő-oktató munka feladatai	10
3.4. A pedagógiai feladatok ellátása.....	10
3.4.1. A pedagógus feladatai	10
3.4.2. A művésztanár szerepe	11
3.4.3. Az főtárgy tanári munka.....	11
3.4.4. A tanszakvezető feladatai	11
3.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai és eszközei.....	12
3.5.1. Differenciált oktatás	12
3.5.2. Speciális munkaformák	12
3.5.3. Projekt módszer	13
3.5.4. Kooperatív tanulás.....	13
3.5.5. Drámapedagógia.....	13
3.5.6. Improvizáció.....	14
3.5.7. Múzeumpedagógia és kulturális terek használata.....	14
3.5.8. Nevelési eszközök	14
3.5.9. Oktatási eszközök biztosítása	15
3.5.10. Szolgáltatások biztosítása.....	15
3.5.11. Versenyek és bemutatkozási lehetőségek	15
3.5.12. Továbbtanulás támogatása.....	16
3.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
3.6.1. Az önismeret és önkifejezés fejlesztése	16

3.6.2.	Az érzelmi intelligencia fejlesztése	17
3.6.3.	A szociális kompetenciák fejlesztése.....	17
3.6.4.	A kitartás, fegyelem és munkamorál fejlesztése.....	17
3.6.5.	A kulturális identitás és értéktudat fejlesztése.....	17
3.6.6.	A tanulók személyes sikerességének támogatása	18
3.6.7.	A biztonságos, támogató tanulási környezet biztosítása.....	18
3.7.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység.....	18
3.7.1.	A tehetséges tanulók támogatása	19
3.7.2.	A tanulási nehézséggel küzdők támogatása.....	19
3.7.3.	A sajátos nevelési igényű tanulók támogatása.....	19
3.7.4.	A hátrányos helyzetű tanulók támogatása	19
3.7.5.	A beilleszkedési, magatartási vagy érzelmi nehézségekkel küzdők támogatása	20
3.7.6.	Együttműködés a szakemberekkel és a családokkal.....	20
3.8.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	20
3.8.1.	A hozzáférés biztosítása	20
3.8.2.	A tanulók egyéni szükségleteinek figyelembevétele	21
3.8.3.	A hátrányos helyzetű tanulók támogatása	21
3.8.4.	A sajátos nevelési igényű tanulók támogatása.....	21
3.8.5.	A tanulási nehézségekkel küzdők támogatása	22
3.8.6.	A magatartási, beilleszkedési és érzelmi nehézségekkel küzdők támogatása	22
3.8.7.	Együttműködés a családokkal és szakemberekkel	22
3.9.	A tanulók jutalmazásának, elismerésének elvei és formái	22
3.9.1.	A jutalmazás alapelvei.....	23
3.9.2.	A jutalmazás formái.....	23
3.9.3.	A jutalmazás pedagógiai szerepe.....	24
3.9.4.	A fegyelmezés alapelvei	25
3.10.	A tanulók fegyelmezésének elvei és formái	25
3.10.1.	A fegyelmezés pedagógiai céljai	25
3.11.	A tanulók értékelésének elvei és formái.....	26
3.11.1.	Az értékelés alapelvei.....	26
3.11.2.	Az értékelés funkciói.....	26
3.11.3.	Az értékelés formái	26
3.11.4.	A minősítés rendszere.....	28
3.11.5.	A fejlődés támogatása az értékelésen keresztül.....	28
3.11.6.	Az érdemjegyek rögzítésének határideje.....	28

3.12.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	29
3.12.1.	A tanulók helyzetének feltárása és nyomon követése	29
3.12.2.	Személyre szabott pedagógiai támogatás	29
3.12.3.	A tanulási lehetőségekhez való hozzáférés támogatása.....	29
3.12.4.	Közösségbe való beilleszkedés támogatása.....	30
3.12.5.	Együttműködés a családokkal	30
3.12.6.	Együttműködés szakemberekkel és intézményekkel.....	30
3.12.7.	A művészeti tevékenységek szerepe a hátrányok enyhítésében	30
3.13.	A kulcskompetenciák fejlesztése a művészetoktatásban:.....	31
3.14.	A pedagógiai program végrehajtásához szükséges feltételek	31
3.14.1.	Személyi feltételek	31
3.14.2.	Tárgyi feltételek	32
3.14.3.	Szervezeti feltételek	32
3.14.4.	Szakmai feltételek	33
3.14.5.	Pénzügyi feltételek	34
4.	HELYI TANTERV	34
4.1.	A helyi tanterv célja és feladata	34
4.2.	A művészeti ágak és tanszakok rendszere.....	35
4.3.	A képzés szerkezete	35
4.4.	Óraszámok és foglalkozástípusok	36
4.5.	A tanulók előmenetelének feltételei.....	36
4.6.	A vizsgák rendszere	36
4.7.	A tananyag felépítése	37
4.8.	A tanulói teljesítmény értékelése	37
4.9.	A tanulók továbbhaladásának feltételei.....	37
4.10.	A helyi tanterv kapcsolódása más dokumentumokhoz	37
4.11.	Bevezetés és jogszabályi háttér.....	38
4.12.	A művészeti iskola képzési rendszere és tanszakai	38
4.12.1.	Képző- és Iparművészeti ág:	38
4.12.2.	Táncművészeti ág:.....	38
4.12.3.	Zeneművészeti ág (Népzene műfaj):	39
4.12.4.	Színművészet-bábművészet ág:.....	39
4.12.5.	A képzés szerkezete és szakaszai	39
4.13.	Foglalkozások, órakeretek és csoportszervezés	39
4.13.1.	Óraszámok és tantárgyak.....	39

4.13.2.	A csoportbontások és a szervezés elvei	39
4.13.3.	A választható tantárgyak és a pedagógusválasztás szabályai	39
4.14.	Tanulói teljesítmény értékelése és a továbbhaladás feltételei	40
4.14.1.	Az értékelés és minősítés rendje.....	40
4.14.2.	A továbbhaladás feltételei	40
4.15.	A vizsgák rendszere és követelményei.....	40
4.16.	Kiemelt figyelmet igénylő tanulók és esélyegyenlőség	41
4.17.	Taneszközök és segédletek kiválasztásának elvei	41
4.18.	A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	41
4.19.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek a művészetoktatásban	42
4.20.	A tanszakok tantárgyi rendszere és órakeretei	42
4.20.1.	Képző- és iparművészeti, valamint népművészeti ág	42
4.20.2.	Táncművészeti ág - néptánc tanszak	43
4.20.3.	Zeneművészeti ág - népzene műfaj	43
4.20.4.	Színművészet-bábművészet ág.....	44
5.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGE ÉS LEGITIMÁCIÓJA.....	46

1. AZ INTÉZMÉNY FŐBB ADATAI

A Pécsi Református Kollégium Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskolája a magyar köznevelési rendszer részeként, egyházi fenntartású, de minden tanuló számára nyitott művészeti intézmény. Feladata, hogy a művészeti nevelés eszközeivel támogassa a gyermekek személyiségfejlődését, kreativitását, kulturális identitását és közösségi beágyazottságát.

Az intézmény működését a fenntartó Baranyai Református Egyházmegye biztosítja, amely a református pedagógiai értékek mentén, de a művészeti iskola szakmai sajátosságait tiszteletben tartva határozza meg a működés kereteit. A tagintézmény szakmai tevékenysége a művészeti nevelés hagyományaira, a helyi közösségek igényeire és a korszerű pedagógiai elvekre épül.

1.1. AZ INTÉZMÉNY AZONOSÍTÓ ADATAI

Intézmény teljes neve:

Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Technikuma, Szakképző Iskolája, Általános Iskolája, Óvodája, Alapfokú Művészeti Iskolája és Diákotthona

Intézmény rövid neve:

Pécsi Református Kollégium (PRK)

Fenntartó:

Baranyai Református Egyházmegye

Alapítás éve:

1992

Tagintézmény neve:

Pécsi Református Kollégium Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskolája

Tagintézmény alapításának éve:

2019

Székhely:

7630 Pécs, Engel János József utca 11.

OM azonosító:

027 413

Intézmény típusa:

Alapfokú művészeti iskola

Alaptevékenység:

Művészeti oktatás

Évfolyamok száma:

12

Telephelyek száma:

Az alapító okirat szerint, tanévenként változó

Felvehető tanulólétszám:

Az alapító okirat szerint, telephelyenként és tanévenként változó

1.2. A TANSZAKOK RENDSZERE

A művészeti iskola a következő művészeti ágakban és tanszakokon biztosít képzést:

Képző- és iparművészet ág

- Képzőművészet
- Grafika és festészet
- Környezet- és kézműveskultúra
- Szobrászat és kerámia

Táncművészeti ág

- Néptánc
- Társastánc

Zeneművészeti ág – népzene műfaj

- Vonós és tekerő
- Fafúvós
- Pengetős
- Vokális

Színművészet-bábművészet ág

- Színjáték
- Bábjáték

1.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

A Pedagógiai Program a hatályos magyar köznevelési jogszabályokkal összhangban készült. A dokumentum alapját képezik:

- **2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről**
- **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- **229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet** a köznevelési törvény végrehajtásáról
- **2023. évi LII. törvény** a pedagógusok új életpályájáról
- **401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet** az életpályatörvény végrehajtásáról
- **110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- **Az Alapfokú művészetoktatás alapprogramja**

A Pedagógiai Program a fenti jogszabályok előírásait a református pedagógiai elvek és az intézmény sajátos művészeti profilja szerint értelmezi és alkalmazza.

2. AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSE, JÖVŐKÉPE ÉS ALAPÉRTÉKEI

2.1. KAPCSOLÓDÁS A PÉCSI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM KÖZPONTI PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁHOZ

A Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskola a Pécsi Református Kollégium (továbbiakban: PRK) szerves részeként, annak tagintézményeként végzi oktató-nevelő munkáját. Szakmai alapidokumentumunk a PRK többcélú, közös igazgatású intézmény központi Pedagógiai Programjára épül, annak a művészetoktatás specifikumaira fókuszáló, helyi kiegészítése. Intézményünk általános küldetésnyilatkozata, a református pedagógiai értékrend, a keresztyén-inkluzív emberkép, valamint az átfogó intézményi jövőkép tekintetében **a központi dokumentum 1. (Küldetésnyilatkozat) és 2. (Nevelési program) fejezeteiben foglaltak az irányadók és a tagintézményre nézve kötelező érvényűek.** Ennek szellemében a Művészeti Iskola is a református keresztyén értékek (szeretet, türelem, megbocsátás, a teremtett világ tisztelete) mentén végzi tehetséggondozó tevékenységét.

2.2. A MŰVÉSZETI ISKOLA SPECIFIKUS KÜLDETÉSE ÉS JÖVŐKÉPE

Míg az általános emberi és hitéleti alapozást a központi program biztosítja, a Művészeti Iskola specifikus küldetése a ránk bízott gyermekek esztétikai, érzelmi és kreatív intelligenciájának kibontakoztatása a művészet eszközeivel.

- **Küldetésünk:** A Kárpát-medencei és az egyetemes kulturális örökség (kiemelten a népzene, néptánc, képzőművészet és színjáték) értékeinek átadása, a nemzeti identitástudat erősítése. Olyan befogadó (inkluzív) és támogató alkotói közeg megteremtése, ahol a tehetséges, a sajátos nevelési igényű (SNI), a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN), valamint a hátrányos helyzetű tanulók egyaránt megtapasztalhatják az önkifejezés és a közösségi alkotás örömeit.
- **Jövőképünk:** Tanuló szervezetként célunk, hogy a régió egyik legmeghatározóbb, innovatív művészetoktatási bázisává váljunk. Jövőképünk a folyamatos szakmai megújulásra, a projektalapú oktatás és a digitális művészeti eszközök beépítésére, valamint a tanszakok közötti (komplex művészeti) együttműködések erősítésére épül. Arra törekszünk, hogy növendékeink a nálunk megszerzett kompetenciákat az élet minden területén sikerrel kamatoztassák.

2.3. A MŰVÉSZETI ISKOLA SZEREPE A TELEPÜLÉSEK ÉLETÉBEN ÉS PARTNERI KAPCSOLATAI

Intézményünk működési sajátossága a telephelyi szétagoltság: Baranya vármegye több településén és iskolájában vagyunk jelen. Ez a hálózatos működés kiemelt társadalmi felelősséget ró ránk.

- **Közösségépítés és intézményi együttműködések:** Növendékeink és pedagógusaink rendszeres résztvevői a helyi rendezvényeknek (falu- és városnapok, egyházi ünnepek, nemzeti megemlékezések). Művészeti csoportjaink fellépései, kiállításai minőségi kulturális élményt nyújtanak, hozzájárulva a települések megtartó erejéhez. Kiemelt fontosságú a telephelyet biztosító (befogadó) általános iskolákkal, önkormányzatokkal, valamint a helyi gyülekezetekkel való harmonikus szakmai kapcsolat fenntartása.
- **Együttműködés a Pelikán Vizuális- és Mozgáskultúra Egyesülettel:** A Művészeti Iskola legfőbb stratégiai civil partnere a Pelikán Egyesület. Az együttműködés célja a tehetséggondozás, a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása, valamint a művészeti képzésen túli kulturális projektek (táborok, fesztiválok, mesterkurzusok, kiállítások) megvalósítása. Az Egyesület az alapszabályában megfogalmazott célokkal összhangban anyagi, logisztikai és pályázati háttérrel biztosít a Művészeti Iskola kiemelt programjaihoz.

3. NEVELÉSI PROGRAM

3.1. NEVELÉSI PROGRAMUNK ALAPJAI: EMBERKÉP ÉS PEDAGÓGIAI ÉRTÉKEINK

A Művészeti Iskola nevelési programja olyan pedagógiai szemléletre épül, amely a gyermek egyediségét, méltóságát és fejlődési lehetőségeit helyezi középpontba.

A nevelési program alapját képező emberkép szerint a gyermek:

- egyedi és megismételhetetlen személyiség,
- fejlődése többretegű (testi, lelki, szellemi, közösségi),
- képes a kreatív önkifejezésre és a közösségben való együttműködésre,
- képes értéket teremteni saját környezetében.

Intézményünk pedagógiai munkáját olyan értékek határozzák meg, amelyek a művészeti nevelésben természetes módon jelennek meg: a gyermekközpontúság, a kreativitás, az önkifejezés, a közösségi felelősségvállalás, valamint a magyar és egyetemes kulturális értékek tisztelete.

3.2. A MŰVÉSZETI NEVELÉS-OKTATÁS ALAPELVEI ÉS BERZE NAGY JÁNOS ÖRÖKSÉGE

A művészeti nevelés sajátos pedagógiai terület, amely egyszerre fejleszti a tanulók kreativitását, technikai tudását, érzelmi intelligenciáját és közösségi érzékenységét. Ennek érdekében az alábbi alapelveket érvényesítjük:

- **A személyre szabott és egészséges fejlesztés elve:** A tanulók különböző adottságokkal és tempóval rendelkeznek, ezért a pedagógiai munka differenciált, egyéni fejlődési utakra épül. Az értelmi, érzelmi és szociális kompetenciákat egyensúlyban fejlesztjük.
- **A technikai tudás és a kreativitás egységének elve:** A stabil technikai alapok biztosítása és a művészi, kreatív önkifejezés támogatása egymást erősítő folyamatok.
- **A közösségi alkotás elve:** A művészeti tevékenységek jelentős része közösségi élmény. A közös alkotás során a tanulók felelősséget vállalnak a közös munkáért, fejlődik kommunikációjuk és szociális érzékenységük.
- **Berze Nagy János pedagógiai és módszertani öröksége:** Névadónk munkássága arra mutat rá, hogy a kulturális hagyomány nem lezárt múlt, hanem alkotó folyamat. A népi kultúra történetei és formái olyan kreatív kiindulópontot jelentenek, amelyből a tanulók saját művészi megoldásokat hozhatnak létre. Ezzel a módszertannal a kulturális örökséget személyes élménnyé alakítják, és új tartalmakkal gazdagítják.

3.3. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI

(Megjegyzés: Az intézmény stratégiai céljait az 1. fejezet Küldetésnyilatkozata és Jövőképe tartalmazza. Jelen fejezet a mindennapi megvalósítás konkrét feladatait rögzíti.)

Az intézmény legfontosabb pedagógiai feladatai a művészeti nevelés során:

1. **A művészeti készségek fejlesztése:** a technikai alapok elsajátíttatása, a kifejezőkészség és a kreatív gondolkodás célirányos fejlesztése.
2. **Motiválás és támogatás:** biztonságos, inspiráló tanulási környezet biztosítása, pozitív megerősítés és fejlesztő értékelés alkalmazása.
3. **Tehetséggondozás:** a tehetségek azonosítása, felkészítésük versenyekre, bemutatókra és a szakirányú továbbtanulásra.
4. **Hátránykompenzálás:** a különböző háttérrel érkező vagy sajátos nevelési igényű tanulók esélyteremtő pedagógiai támogatása.
5. **Közösségépítés és kulturális közvetítés:** a magyar és egyetemes művészeti örökség élményszerű átadása közös projektek, fellépések és kiállítások szervezésén keresztül.

3.4. A PEDAGÓGIAI FELADATOK ELLÁTÁSA

A Művészeti Iskola pedagógiai feladatainak ellátása a szakmai igényességre, a gyermekközpontú szemléletre és a művészeti nevelés sajátos értékeire épül. A pedagógusok, művésztanárok és tanszakvezetők munkája egyszerre szakmai, nevelői és közösségépítő tevékenység, amely meghatározza az intézmény mindennapi működését és hosszú távú eredményességét.

3.4.1. A pedagógus feladatai

A pedagógus a tanulók fejlődésének szakmai és nevelői támogatója. Feladatai közé tartozik:

- a tanulók egyéni adottságainak megismerése,
- személyre szabott fejlesztési utak kialakítása,
- a technikai tudás és a művészi kifejezés fejlesztése,
- a kreativitás ösztönzése,
- a tanulók motiválása és biztatása,
- a fejlődést segítő, fejlesztő értékelés alkalmazása,
- a szülővel való együttműködés,
- a közösségi normák és értékek közvetítése.

A pedagógus személyisége, szakmai felkészültsége és példamutatása meghatározó eleme a tanulók fejlődésének.

3.4.2. A művésztanár szerepe

A művésztanár egyszerre pedagógus és alkotó személyiség. Munkája során:

- hitelesen közvetíti a művészet szeretetét,
- inspiráló tanulási környezetet teremt,
- támogatja a tanulók önkifejezését,
- segíti az egyéni stílus kialakulását,
- felkészít fellépésekre, vizsgákra, kiállításokra,
- példát mutat szakmai igényességben, kreativitásban és felelősségvállalásban.

A művésztanár jelenléte a Művészeti Iskola egyik legfontosabb értéke.

3.4.3. Az főtárgy tanári munka

Az főtárgy tanár a tanulócsoporthoz pedagógiai vezetője. Feladatai:

- a tanulók fejlődésének nyomon követése,
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás,
- a közösség formálása,
- a tanulók beilleszkedésének segítése,
- a tanulmányi és művészeti feladatok összehangolása,
- a tanulók támogatása egyéni problémák esetén.

Az főtárgy tanár munkája biztosítja a tanulók számára a stabil, támogató közösségi keretet.

3.4.4. A tanszakvezető feladatai

A tanszakvezető a tanszak szakmai irányítója. Feladatai:

- a tanszak pedagógiai és szakmai munkájának koordinálása,
- a pedagógusok munkájának összehangolása,
- a tantervi fejlesztésekben való részvétel,
- a fellépések, vizsgák, kiállítások szervezése,
- a szakmai kapcsolatok ápolása,
- a tanszak működésének folyamatos fejlesztése.

A tanszakvezető gondoskodik arról, hogy a tanszak szakmai színvonala egységes és magas legyen.

3.5. A NEVELŐ–OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI ÉS ESZKÖZEI

A Művészeti Iskolában alkalmazott pedagógiai eljárások célja, hogy a tanulók fejlődését sokoldalúan támogassák: technikai, kreatív, érzelmi és közösségi dimenziókban egyaránt. A művészeti nevelés sajátossága, hogy a tanulási folyamat egyszerre személyes és közösségi élmény, amelyben a pedagógus szerepe irányító, támogató és inspiráló.

Az alábbi eljárások és eszközök a Művészeti Iskola mindennapi gyakorlatának meghatározó elemei.

3.5.1. Differenciált oktatás

A tanulók különböző adottságokkal, előzetes tudással és tempóval rendelkeznek. A differenciálás a művészeti nevelés természetes része, amely biztosítja, hogy minden tanuló a saját lehetőségeihez mértén fejlődjön.

A differenciálás megvalósul:

- egyéni fejlesztési célok kijelölésével,
- különböző nehézségű feladatokkal,
- személyre szabott visszajelzéssel,
- rugalmas tanulásszervezéssel,
- a tanulók erősségeire építő pedagógiai gyakorlattal.

3.5.2. Speciális munkaformák

A művészeti nevelésben alkalmazott munkaformák sokszínűek, és a tanulók kreatív, technikai és közösségi fejlődését szolgálják.

A leggyakoribb munkaformák:

- egyéni foglalkozás,
- kiscsoportos műhelymunka,
- kamaracsoportok, zenekarok, táncsoportok,
- közös alkotóprojektek,
- tematikus műhelynapok,
- alkotótáborok.

Ezek a formák lehetővé teszik, hogy a tanulók különböző szerepekben próbálják ki magukat, és megtapasztalják a közös alkotás erejét.

3.5.3. Projekt módszer

A projekt módszer a művészeti nevelés egyik leghatékonyabb tanulásszervezési formája. A projektek során a tanulók:

- egy témát több oldalról közelítenek meg,
- önállóan és csoportban dolgoznak,
- terveznek, alkotnak, bemutatnak,
- felelősséget vállalnak saját munkájukért,
- megtapasztalják a kreatív folyamat teljességét.

A projekt módszer különösen alkalmas:

- kiállítások előkészítésére,
- tánc- és zenei produkciók létrehozására,
- népművészeti tematikák feldolgozására,
- komplex művészeti események megvalósítására.

3.5.4. Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulás a közösségi alkotás természetes része. A tanulók együttműködve, egymást támogatva fejlődnek.

A kooperatív tanulás fejleszti:

- az együttműködési készséget,
- a kommunikációt,
- a felelősségvállalást,
- a konfliktuskezelést,
- a közösségi érzékenységet.

A művészeti nevelésben ez megjelenik például:

- közös koreográfiákban,
- kamaracsoportokban,
- zenekari munkában,
- dramatikus jelenetekben,
- közös alkotásokban.

3.5.5. Drámapedagógia

A drámapedagógia a művészeti nevelés egyik legösszetettebb módszere. Segíti:

- az önkifejezést,
- az érzelmi intelligencia fejlődését,
- a kommunikációs készségeket,
- a szerepvállalást,
- a kreatív gondolkodást,
- a közösségi élményt.

Kiemelten fontos a színjáték, bábjáték és táncművészeti ágban, de más területeken is beépíthető.

3.5.6.Improvizáció

Az improvizáció a művészeti nevelés egyik kulcseleme, amely:

- fejleszti a spontaneitást,
- támogatja a kreatív gondolkodást,
- bátorítja a kísérletezést,
- segíti a tanulókat a saját hangjuk megtalálásában.

Megjelenik zenében, táncban, drámában és vizuális művészetekben is.

3.5.7.Múzeumpedagógia és kulturális terek használata

A tanulók számára kiemelten fontos, hogy közvetlenül találkozzanak műalkotásokkal, tárgyakkal, kulturális értékekkel.

A múzeumpedagógiai foglalkozások:

- élményszerűek,
- vizuálisan gazdagok,
- inspirálóak,
- segítik a kulturális örökség megértését.

A Művészeti Iskola rendszeresen szervez:

- múzeumlátogatásokat,
- kiállításmegnyitokat,
- kulturális programokat.

3.5.8.Nevelési eszközök

A nevelési eszközök célja a tanulók fejlődésének támogatása és a pedagógiai folyamat átláthatóvá tétele.

Ide tartozik:

- pozitív megerősítés,
- fejlesztő visszajelzés,
- motivációs technikák,
- egyéni beszélgetések,
- közösségi megbeszélések,
- konfliktuskezelési módszerek.

3.5.9. Oktatási eszközök biztosítása

A Művészeti Iskola biztosítja:

- a művészeti ágakhoz szükséges eszközöket,
- a tanszaki felszereléseket,
- a technikai eszközöket (hangszerek, műhelyfelszerelés, táncterem felszerelése),
- a digitális tanulási környezet elemeit,
- a fellépésekhez és kiállításokhoz szükséges infrastruktúrát.

3.5.10. Szolgáltatások biztosítása

A tanulók számára elérhető:

- fellépési lehetőségek,
- kiállítási alkalmak,
- versenyeken való részvétel,
- szakmai programok,
- táborok, műhelynapok,
- továbbtanulási tanácsadás.

3.5.11. Versenyek és bemutatkozási lehetőségek

A versenyek célja:

- a tehetségek kibontakoztatása,
- a tanulók motiválása,
- a szakmai fejlődés támogatása.

A tanulók részt vehetnek:

- helyi,
- megyei,
- regionális,
- országos,
- nemzetközi versenyeken.

3.5.12. Továbbtanulás támogatása

A Művészeti Iskola feladata:

- a tanulók pályaaorientációjának segítése,
- felkészítés művészeti középiskolákra és felsőoktatásra,
- portfóliók és felvételi anyagok összeállításának támogatása,
- szakmai kapcsolatok ápolása.

3.6. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A személyiségfejlesztés a Művészeti Iskola pedagógiai munkájának egyik alapvető célja. A művészeti nevelés sajátos ereje abban rejlik, hogy egyszerre hat a tanulók érzelmi, értelmi, kreatív és szociális fejlődésére. Az alkotómunka során a tanulók megtapasztalják a kitartás, a fegyelem, az önkifejezés, az együttműködés és a felelősségvállalás jelentőségét — ezek mind olyan személyiségjegyek, amelyek egész életükre hatással lesznek.

A személyiségfejlesztés feladatai a tanulók egyéni szükségleteire, életkori sajátosságaira és a művészeti ágak sajátos pedagógiai lehetőségeire épülnek.

3.6.1. Az önismeret és önkifejezés fejlesztése

A művészeti tevékenységek kiváló lehetőséget adnak arra, hogy a tanulók megismerjék saját képességeiket, érzéseiket és határaikat. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- az önbizalom erősítése,
- az önkifejezés támogatása,
- a belső motiváció fejlesztése,
- a személyes stílus kialakulásának segítése.

A tanulók megtanulják, hogyan fejezzék ki gondolataikat, érzéseiket és élményeiket művészeti eszközökkel.

3.6.2. Az érzelmi intelligencia fejlesztése

A művészeti nevelés természetes módon fejleszti az érzelmi érzékenységet és az empátiát. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- az érzelmek felismerésének és kezelésének támogatása,
- az empátia és együttérzés fejlesztése,
- a feszültségek művészeti eszközökkel való oldása,
- a pozitív önértékelés kialakítása.

A tanulók megtanulják, hogyan reagáljanak érzékenyen saját és mások érzelmeire.

3.6.3. A szociális kompetenciák fejlesztése

A közös alkotás, a fellépések és a projektek erősítik a tanulók szociális készségeit. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- az együttműködési készség fejlesztése,
- a kommunikációs készségek erősítése,
- a konfliktuskezelési technikák elsajátítása,
- a közösségi felelősségvállalás támogatása.

A tanulók megtapasztalják, hogy a művészeti munka közösségi élmény, amelyben mindenki hozzájárul a közös eredményhez.

3.6.4. A kitartás, fegyelem és munkamorál fejlesztése

A művészeti tevékenységek rendszerességet, gyakorlást és elkötelezettséget igényelnek. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a rendszeres munka iránti igény kialakítása,
- a feladatok iránti felelősségvállalás erősítése,
- a kudarcok kezelésének támogatása,
- a célok kitűzésének és elérésének segítése.

A tanulók megtanulják, hogy a fejlődés folyamat, amely türelmet és kitartást igényel.

3.6.5. A kulturális identitás és értéktudat fejlesztése

A művészeti nevelés fontos szerepet játszik a kulturális identitás formálásában. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a magyar és egyetemes művészeti értékek megismertetése,
- a hagyományok tiszteletének erősítése,
- a kulturális sokszínűség iránti nyitottság támogatása,

- a kulturális örökséghez való személyes kapcsolódás kialakítása.

3.6.6. A tanulók személyes sikerességének támogatása

A Művészeti Iskola célja, hogy a tanulók olyan készségeket sajátítsanak el, amelyek egyénileg eredményesek és társadalmilag értékesek. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a tehetségek felismerése és gondozása,
- a tanulók erősségeire építő fejlesztés,
- a pályaorientáció támogatása,
- a személyes célok megfogalmazásának segítése.

A tanulók olyan kompetenciákat sajátítanak el, amelyek a művészeti pályákon és más életutakon egyaránt hasznosak.

3.6.7. A biztonságos, támogató tanulási környezet biztosítása

A személyiségfejlesztés alapja a biztonságos, elfogadó légkör. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a pozitív tanulási környezet kialakítása,
- a tanulók közötti tiszteletteljes kapcsolatok támogatása,
- a pedagógusok támogató jelenléte,
- a tanulók önbizalmának és önértékelésének erősítése.

3.7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG

A Művészeti Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk azokra a tanulókra, akik fejlődésük, személyes adottságaik vagy élethelyzetük miatt külön támogatást igényelnek. A művészeti nevelés sajátossága, hogy sokféle tehetséget, képességet és fejlődési utat képes befogadni, ezért a pedagógiai munka alapja a differenciált, személyre szabott megközelítés.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók körébe tartoznak:

- a tehetséges tanulók,
- a tanulási nehézséggel küzdők,
- a sajátos nevelési igényű tanulók,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók,
- a beilleszkedési, magatartási vagy tanulási problémákkal küzdők,
- a kiemelt érzelmi támogatást igénylők.

A pedagógiai feladatok célja, hogy minden tanuló megtalálja a helyét, sikerélményhez jusson, és a saját lehetőségeihez mértén fejlődjön.

3.7.1. A tehetséges tanulók támogatása

A tehetséggondozás a Művészeti Iskola egyik kiemelt feladata. A tehetséges tanulók számára biztosítjuk:

- az egyéni fejlesztési terveket,
- a magasabb szintű szakmai kihívásokat,
- a versenyekre, bemutatókra való felkészítést,
- a fellépési és kiállítási lehetőségeket,
- a továbbtanulási tanácsadást,
- a szakmai mentorálást.

A cél, hogy a tehetségek kibontakozhassanak, és megtalálják saját művészeti útjukat.

3.7.2. A tanulási nehézséggel küzdők támogatása

A művészeti nevelés különösen alkalmas arra, hogy segítse a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeket. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a differenciált feladatadás,
- a tempóhoz igazított tanulásszervezés,
- a fejlesztő értékelés,
- a pozitív megerősítés,
- a vizuális, auditív és mozgásos tanulási csatornák tudatos használata.

A művészeti tevékenységek sok esetben kompenzálják a tanulási nehézségeket, és erősítik az önbizalmat.

3.7.3. A sajátos nevelési igényű tanulók támogatása

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése szakmai együttműködést igényel. A feladatok közé tartozik:

- az egyéni fejlesztési tervek elkészítése,
- a szakértői vélemények figyelembevétele,
- a gyógypedagógusokkal való együttműködés,
- a tanulók erősségeire építő pedagógiai gyakorlat,
- a támogató, elfogadó tanulási környezet biztosítása.

A művészeti tevékenységek sok esetben különösen hatékony fejlesztő eszközök.

3.7.4. A hátrányos helyzetű tanulók támogatása

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára kiemelten fontos:

- az esélyteremtő pedagógiai gyakorlat,
- a személyes törődés és támogatás,

- a tanulási lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása,
- a motiváció erősítése,
- a közösségbe való beilleszkedés segítése.

A művészeti nevelés sok esetben olyan sikerélményt ad, amely más területeken nehezebben elérhető.

3.7.5. A beilleszkedési, magatartási vagy érzelmi nehézségekkel küzdők támogatása

A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a biztonságos, elfogadó légkör megteremtése,
- a konfliktuskezelési technikák tanítása,
- az érzelmi támogatás,
- az egyéni beszélgetések,
- a drámapedagógiai és művészeti eszközök alkalmazása.

A művészeti tevékenységek segítik az érzelmek feldolgozását és a feszültségek oldását.

3.7.6. Együttműködés a szakemberekkel és a családokkal

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók támogatása csak együttműködéssel valósítható meg. A Művészeti Iskola rendszeresen kapcsolatot tart:

- a szülőkkel,
- a pedagógiai szakszolgálattal,
- gyógypedagógusokkal, pszichológusokkal,
- a társintézmények pedagógusaival.

A cél a tanulók fejlődésének összehangolt támogatása.

3.8. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A Művészeti Iskolánk elkötelezett amellett, hogy minden tanuló számára biztosítsa a művészeti neveléshez való egyenlő hozzáférést, függetlenül szociális helyzetétől, egészségi állapotától, képességeitől vagy életkörülményeitől. Az esélyegyenlőség biztosítása nem csupán jogi kötelezettség, hanem pedagógiai alapelv is, amely meghatározza intézményünk működését.

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések célja, hogy minden tanuló számára megteremtjük a sikeres tanulás feltételeit, és támogassuk személyes fejlődésüket.

3.8.1. A hozzáférés biztosítása

A Művészeti Iskola törekszik arra, hogy a művészeti nevelés minden tanuló számára elérhető legyen. Ennek érdekében:

- rugalmas órarendet biztosítunk,

- több telephelyen vagy kihelyezett csoportban is működünk,
- támogatjuk a közlekedési nehézségekkel küzdő tanulókat,
- figyelembe vesszük a családok időbeosztását és lehetőségeit.

A cél, hogy a művészeti oktatás ne legyen elérhetetlen senki számára.

3.8.2. A tanulók egyéni szükségleteinek figyelembevétele

Az esélyegyenlőség alapja a személyre szabott pedagógiai megközelítés. Ennek része:

- az egyéni fejlesztési utak kialakítása,
- a differenciált feladatadás,
- a tempóhoz igazított tanulásszervezés,
- a fejlesztő értékelés alkalmazása,
- a tanulók erősségeire építő pedagógiai gyakorlat.

Minden tanuló számára biztosítjuk a fejlődés lehetőségét.

3.8.3. A hátrányos helyzetű tanulók támogatása

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára kiemelt támogatást nyújtunk:

- személyes törődés és mentorálás,
- motivációs és önbizalom-erősítő programok,
- a tanulási lehetőségekhez való hozzáférés segítése,
- a közösségbe való beilleszkedés támogatása,
- szükség esetén kedvezmények vagy támogatások biztosítása.

A művészeti nevelés sok esetben olyan sikerélményt ad, amely más területeken nehezebben elérhető.

3.8.4. A sajátos nevelési igényű tanulók támogatása

A sajátos nevelési igényű tanulók számára:

- egyéni fejlesztési tervet készítünk,
- figyelembe vesszük a szakértői véleményeket,
- együttműködünk gyógypedagógusokkal és pszichológusokkal,
- biztosítjuk a szükséges pedagógiai és technikai feltételeket,
- támogató, elfogadó tanulási környezetet teremtünk.

A művészeti tevékenységek sok esetben különösen hatékony fejlesztő eszközök.

3.8.5. A tanulási nehézségekkel küzdők támogatása

A tanulási nehézségek kompenzálását segítik:

- a vizuális, auditív és mozgásos tanulási csatornák tudatos használata,
- a gyakorlati, élményalapú tanulási helyzetek,
- a személyre szabott visszajelzések,
- a pozitív megerősítés,
- a tempóhoz igazított feladatok.

A művészeti nevelés sok esetben erősíti az önbizalmat és a motivációt.

3.8.6. A magatartási, beilleszkedési és érzelmi nehézségekkel küzdők támogatása

A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a biztonságos, elfogadó légkör megteremtése,
- a konfliktuskezelési technikák tanítása,
- az érzelmi támogatás,
- a drámapedagógiai és művészeti eszközök alkalmazása,
- az egyéni beszélgetések és mentorálás.

A művészeti tevékenységek segítik az érzelmek feldolgozását és a feszültségek oldását.

3.8.7. Együttműködés a családokkal és szakemberekkel

Az esélyegyenlőség biztosítása csak együttműködéssel valósítható meg. A Művészeti Iskola rendszeresen kapcsolatot tart:

- a szülőkkel,
- a pedagógiai szakszolgálattal,
- gyógypedagógusokkal, pszichológusokkal,
- a társintézmények pedagógusaival.

A cél a tanulók fejlődésének összehangolt támogatása.

3.9. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, ELISMERÉSÉNEK ELVEI ÉS FORMÁI

A Művészeti Iskolánkban a jutalmazás és elismerés célja a tanulók motivációjának erősítése, a fejlődés támogatása és a pozitív tanulási légkör fenntartása. A művészeti nevelésben különösen fontos, hogy a tanulók visszajelzést kapjanak erőfeszítéseikről, kitartásukról, kreativitásukról és közösségi szerepvállalásukról.

A jutalmazás alapelve, hogy **a fejlődést, az erőfeszítést és az értékteremtő magatartást ismerjük el**, nem csupán a kiemelkedő teljesítményt. A cél az, hogy minden tanuló megtapasztalja a siker és a megbecsülés élményét.

3.9.1. A jutalmazás alapelvei

A jutalmazás során az alábbi elvek érvényesülnek:

- **Fejlesztő szemlélet** – az erőfeszítés, a kitartás és a fejlődés elismerése.
- **Méltányosság** – a tanulók egyéni adottságainak és lehetőségeinek figyelembevétele.
- **Átláthatóság** – a jutalmazás szempontjai egyértelműek és következetesek.
- **Pozitív megerősítés** – a motiváció erősítése, a sikerélmény biztosítása.
- **Értékalapúság** – a közösségi felelősség, a kulturális értékek tisztelete és az együttműködés elismerése.

3.9.2. A jutalmazás formái

A jutalmazás több szinten és többféle formában valósul meg, a tanulók életkorához és a művészeti ág sajátosságaihoz igazítva.

2.1. Szóbeli elismerés

A pedagógusok rendszeresen alkalmazzák:

- a biztató, fejlesztő visszajelzést,
- a konkrét teljesítményre irányuló dicséretet,
- a közösség előtti elismerést.

A szóbeli megerősítés a művészeti nevelés egyik legerősebb motivációs eszköze.

2.2. Írásbeli elismerés

Az írásbeli elismerés formái:

- dicséret a naplóban,
- oklevél,
- elismerő levél a szülőknek,
- portfólióba helyezhető értékelés.

Ezek dokumentálják a tanuló fejlődését és eredményeit.

2.3. Közösségi elismerés

A tanulók munkájának bemutatása önmagában is jutalom. Ennek formái:

- fellépések, koncertek, előadások,
- kiállítások, bemutatók,
- iskolai és települési rendezvényeken való szereplés,
- díjátadók, ünnepségek.

A közösség előtti megjelenés erősíti az önbizalmat és a motivációt.

2.4. Versenyeken való részvétel és díjak

A tehetséges tanulók számára jutalmazásnak számít:

- versenyeken való indulás,
- szakmai zsűri előtti bemutatkozás,
- helyezések, különdíjak, szakmai elismerések.

Ezek a sikerek a tanulók pályaaorientációját is támogatják.

2.5. Tárgyi jutalmazás

Indokolt esetben alkalmazható:

- könyvjutalom,
- művészeti eszközök,
- tanszaki díjak,
- emléktárgyak.

A tárgyi jutalom mindig pedagógiai célt szolgál, és a tanuló fejlődéséhez kapcsolódik.

2.6. Kiemelt intézményi elismerések

A Művészeti Iskola évente adományozhat:

- „Az Év Tanulója” elismerést,
- tanszaki díjakat,
- közösségi munkáért járó elismeréseket,
- művészeti teljesítményért járó díjakat.

Ezek az elismerések a tanulók kiemelkedő munkáját és példamutató magatartását ismerik el.

3.9.3. A jutalmazás pedagógiai szerepe

A jutalmazás célja:

- a tanulók motivációjának erősítése,
- a pozitív viselkedés megerősítése,
- a fejlődés támogatása,
- a közösségi értékek közvetítése,
- a személyes sikeresség elősegítése.

A művészeti nevelésben a jutalmazás különösen fontos, mert a tanulók gyakran lépnek ki a komfortzónájukból, új dolgokat próbálnak ki, és a fejlődésük sokszor hosszú, kitartó munkát igényel.

3.9.4. A fegyelmezés alapelvei

A fegyelmezés során az alábbi elvek érvényesülnek:

- **Gyermekközpontúság** – a tanuló életkora, személyisége és helyzete mindig mérlegelésre kerül.
- **Következetesség** – a szabályok mindenki számára egyértelműek és betarthatók.
- **Arányosság** – a fegyelmezés mértéke igazodik a helyzet súlyához.
- **Fejlesztő szemlélet** – a cél a tanuló fejlődése, nem a büntetés.
- **Tisztelet és méltóság** – a tanuló személye sérthetetlen, a viselkedés korrigálható.
- **Kommunikáció** – a pedagógus és a tanuló közötti párbeszéd kiemelt szerepet kap.
- **Prevenció** – a problémák megelőzése fontosabb, mint a szankciók alkalmazása.

3.10. A TANULÓK FEGYELMEZÉSÉNEK ELVEI ÉS FORMÁI

A Művészeti Iskolánk fegyelmezési gyakorlata a nevelés része: célja nem a büntetés, hanem a tanulók fejlődésének támogatása, a közösségi normák megerősítése és a biztonságos, támogató tanulási környezet fenntartása. A fegyelmezés minden esetben **arányos, következetes, méltányos és pedagógiai célú**.

A művészeti nevelésben különösen fontos, hogy a tanulók megtanulják a felelősségvállalást, a közös munkához szükséges fegyelmet és a mások iránti tiszteletet. A fegyelmezés ezért elsősorban **irányítás, korrekció és támogatás**, nem pedig szankció.

A fegyelmező intézkedések pontos fokozatait a Házi rend, a fegyelmi eljárás pontos menetét az SZMSZ 3. számú melléklete tartalmazza.

3.10.1. A fegyelmezés pedagógiai céljai

A fegyelmezés célja, hogy a tanulók:

- megértsék a szabályok értelmét,
- felelősséget vállaljanak saját viselkedésükért,
- megtanulják a közösségi együttélés normáit,
- fejlődjenek önfegyelemben és önszabályozásban,
- megtapasztalják a következmények rendszerét,
- képesek legyenek konfliktusokat kulturáltan kezelni.

4. A fegyelmezés pedagógiai szerepe a művészeti nevelésben

A művészeti tevékenységek során a fegyelem és a szabályok betartása különösen fontos:

- a közös alkotás csak együttműködéssel működik,
- a fellépések és próbák fegyelmet igényelnek,
- a technikai eszközök használata felelősséget kíván,

- a közösségi munka tiszteletet és figyelmet követel.

A fegyelmezés célja tehát nem a korlátozás, hanem a **felelősségteljes, együttműködő, értékteremtő magatartás** kialakítása.

3.11. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSÉNEK ELVEI ÉS FORMÁI

A Művészeti Iskolánk értékelési rendszere a tanulók fejlődését, motivációját és önbizalmát támogatja. A művészeti nevelésben az értékelés különösen összetett feladat, hiszen a tanulók teljesítménye nemcsak technikai tudásban, hanem kreativitásban, kifejezőképességben, kitartásban és közösségi szerepvállalásban is megmutatkozik.

Az értékelés célja, hogy a tanulók tiszta, érthető visszajelzést kapjanak saját fejlődésükről, erősségeikről és további lehetőségeikről.

Alapfokú Művészeti Iskolánkban a tanulók teljesítményének, tudásának és szorgalmának értékelése folyamatos. A jogszabályok értelmében a tanulók **magatartását az intézmény nem értékeli és nem minősíti.**

3.11.1. Az értékelés alapelvei

Az értékelés során az alábbi elvek érvényesülnek:

- **Fejlesztő szemlélet** – az értékelés a fejlődést támogatja, nem minősít.
- **Egyénre szabott megközelítés** – figyelembe vesszük a tanulók adottságait, tempóját, előzetes tudását.
- **Átláthatóság** – a tanulók és a szülők számára egyértelműek az elvárások és a szempontok.
- **Pozitív megerősítés** – az értékelés célja a motiváció erősítése.
- **Objektivitás és méltányosság** – a pedagógus szakmai szempontok alapján, következetesen értékeli.
- **Értékalapúság** – az értékelés a művészeti munka minőségét, a felelősségvállalást és a közösségi szerepet is figyelembe veszi.

3.11.2. Az értékelés funkciói

Az értékelés több pedagógiai célt szolgál:

- **visszajelzés a tanulónak** a fejlődéséről,
- **visszajelzés a szülőknek** a tanuló előrehaladásáról,
- **a pedagógus munkájának tervezése,**
- **a tanuló önértékelésének fejlesztése,**
- **a motiváció fenntartása,**
- **a tehetségek felismerése és támogatása.**

3.11.3. Az értékelés formái

A művészeti nevelésben az értékelés több szinten és többféle módon történik.

3.1. Szóbeli értékelés

A leggyakoribb és legfontosabb forma:

- azonnali visszajelzés a foglalkozásokon,
- konkrét, fejlesztő jellegű megjegyzések,
- a tanuló erősségeinek kiemelése,
- a továbblépés irányainak megjelölése.

A szóbeli értékelés a művészeti munka természetes része.

3.2. Írásbeli értékelés

Az írásbeli értékelés formái:

- félévi és év végi minősítés,
- szöveges értékelés,
- portfólióba helyezhető visszajelzés,
- tanszaki dokumentációk.

Az írásbeli értékelés rögzíti a tanuló fejlődését és eredményeit.

Intézményünk a szöveges értékelést az előképző első évfolyam félévi és év végi, valamint az előképző 2. évfolyam első félévi értékelésekor alkalmazza. Az előképző 2. évfolyam év végén, valamint az alapfokú és továbbképző évfolyamokon érdemjegyes minősítés történik.

3.3. Gyakorlati bemutatók és vizsgák

A művészeti nevelésben a tanulók fejlődése leginkább a gyakorlati munkában mutatkozik meg. A bemutatók célja:

- a tanultak alkalmazása,
- a fejlődés láthatóvá tétele,
- a közösség előtti szereplés gyakorlása.

Formái:

- tanszaki vizsgák,
- nyilvános bemutatók,
- koncertek, előadások,
- kiállítások.

3.4. Portfólió

A portfólió a tanuló fejlődésének dokumentuma:

- tartalmazhat fotókat, videókat, jegyzeteket,

- bemutatja a tanuló alkotásait,
- segíti a továbbtanulást,
- támogatja az önértékelést.

A portfólió különösen fontos a vizuális és táncművészeti ágakban.

3.5. Önértékelés és társértékelés

A tanulók bevonása az értékelésbe fejleszti:

- az önismeretet,
- a felelősségvállalást,
- a kritikai gondolkodást,
- a közösségi érzékenységet.

A pedagógus irányított formában alkalmazza ezeket a módszereket.

3.11.4. A minősítés rendszere

A Művészeti Iskola a jogszabályoknak megfelelően:

- félévkor és év végén minősítést ad,
- a minősítés alapja a tanuló egész éves munkája,
- figyelembe veszi a fejlődést, a részvételt, a technikai tudást és a művészi kifejezést.

A minősítés célja nem a rangsorolás, hanem a fejlődés visszajelzése.

3.11.5. A fejlődés támogatása az értékelésen keresztül

Az értékelés pedagógiai szerepe:

- erősíti a tanulók önbizalmát,
- segít megfogalmazni a személyes célokat,
- támogatja a kitartást és a fegyelmet,
- hozzájárul a művészeti kompetenciák fejlődéséhez,
- elősegíti az egyénileg eredményes és társadalmilag értékes magatartás kialakulását.

3.11.6. Az érdemjegyek rögzítésének határideje

A pedagógus köteles a tanuló szóbeli vagy gyakorlati teljesítményére adott érdemjegyet a minősítés napján, de legkésőbb a következő munkanapon, míg a projektmunkákra és fizikai alkotásokra adott érdemjegyet a leadást követő két héten belül az elektronikus naplóban (KRÉTA) rögzíteni. *Az adminisztráció technikai végrehajtásának (KRÉTA használat) szabályait az SZMSZ Adminisztrációs melléklete tartalmazza.*

3.12. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A Művészeti Iskolánk elkötelezett amellett, hogy minden tanuló számára biztosítsa a művészeti neveléshez való hozzáférést, függetlenül szociális helyzetétől vagy életkörülményeitől. A szociális hátrányok enyhítését célzó tevékenységek célja, hogy a tanulók esélyei kiegyenlítődjenek, és minden gyermek számára biztosított legyen a fejlődés, a sikerélmény és a közösséghez tartozás lehetősége.

A művészeti nevelés különösen alkalmas arra, hogy a hátrányos helyzetű tanulók számára pozitív élményeket, önbizalmat és közösségi megtartó erőt nyújtson.

3.12.1. A tanulók helyzetének feltárása és nyomon követése

A pedagógusok és az főtárgy tanárok feladata:

- a tanulók szociális helyzetének megismerése,
- a nehézségek korai felismerése,
- a tanulók fejlődésének folyamatos nyomon követése,
- szükség esetén jelzés a megfelelő szakemberek felé.

A cél a megelőzés és a gyors, hatékony támogatás.

3.12.2. Személyre szabott pedagógiai támogatás

A hátrányos helyzetű tanulók számára kiemelten fontos:

- a differenciált feladatadás,
- az egyéni fejlesztési utak kialakítása,
- a tempóhoz igazított tanulásszervezés,
- a pozitív megerősítés,
- a motiváció erősítése.

A művészeti tevékenységek sok esetben olyan sikerélményt adnak, amely más területeken nehezebben elérhető.

3.12.3. A tanulási lehetőségekhez való hozzáférés támogatása

A Művészeti Iskola törekszik arra, hogy a tanulók számára:

- elérhető legyen a művészeti oktatás,
- biztosított legyen a szükséges eszközhasználat,
- lehetőség legyen kedvezményekre vagy támogatásokra,
- rugalmas tanulásszervezés valósuljon meg.

Szükség esetén az intézmény segítséget nyújt a tanszaki felszerelésekhez való hozzájutásban is.

3.12.4. Közösségbe való beilleszkedés támogatása

A hátrányos helyzetű tanulók számára kiemelten fontos a közösség megtartó ereje. A pedagógiai feladatok közé tartozik:

- a befogadó légkör megteremtése,
- a közösségi programokba való bevonás,
- a közös alkotótevékenységek támogatása,
- a pozitív kapcsolatok erősítése.

A művészeti közösségek különösen alkalmasak a beilleszkedés segítésére.

3.12.5. Együttműködés a családokkal

A szociális hátrányok enyhítése csak a családokkal való együttműködésben valósítható meg. A Művészeti Iskola:

- rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel,
- tájékoztatást ad a tanuló fejlődéséről,
- szükség esetén segít a támogatási lehetőségek megtalálásában,
- együttműködik a családsegítő szolgálatokkal.

3.12.6. Együttműködés szakemberekkel és intézményekkel

A hatékony támogatás érdekében az intézmény kapcsolatot tart:

- gyermekjóléti szolgálatokkal,
- szociális szakemberekkel,
- pedagógiai szakszolgálattal,
- civil szervezetekkel,
- önkormányzati intézményekkel.

A cél a tanulók komplex támogatása.

3.12.7. A művészeti tevékenységek szerepe a hátrányok enyhítésében

A művészeti nevelés különösen hatékony eszköz:

- az önbizalom erősítésében,
- a sikerélmény biztosításában,
- a közösségi kapcsolatok kialakításában,
- az érzelmi stabilitás támogatásában,
- a motiváció növelésében.

A művészetekkel való foglalkozás sok esetben olyan pozitív élményt ad, amely segíti a tanulókat a nehézségek leküzdésében.

3.13. A KULCSKOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A MŰVÉSZETOKTATÁSBAN:

- Intézményünk a művészetoktatás eszközeivel kiemelten fejleszti
- a kreativitás és kulturális tudatosság kompetenciáját (önálló alkotómunka),
- a személyes és társas kapcsolati kompetenciát (kamarazenélés, színjáték),
- a digitális kompetenciákat (IKT eszközök alkotó használata),
- valamint a tanulás kompetenciáját (önálló hangszeres gyakorlás).

3.14. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

A Pedagógiai Program megvalósítása csak akkor lehet eredményes, ha az intézmény rendelkezik mindazokkal a személyi, tárgyi, szervezeti és szakmai feltételekkel, amelyek biztosítják a művészeti nevelés magas színvonalú működését. A feltételek biztosítása a fenntartó, az intézményvezetés és a pedagógusok közös felelőssége.

A Művészeti Iskola célja, hogy olyan környezetet teremtsen, amely támogatja a tanulók kreatív fejlődését, a pedagógusok szakmai munkáját és a közösség kulturális életének gazdagítását.

3.14.1. Személyi feltételek

A Pedagógiai Program megvalósításához szükséges:

3.14.1.1. Szakképzett pedagógusok és művésztanárok

A Művészeti Iskola a jogszabályoknak megfelelő végzettségű pedagógusokat alkalmaz:

- művésztanárok,
- tanszakvezetők,
- szakirányú végzettséggel rendelkező oktatók,
- szükség esetén óraadó művészek.

A pedagógusok szakmai felkészültsége, művészi hitelessége és nevelői attitűdje meghatározó a program sikerében.

3.14.1.2. Szakmai együttműködések

A pedagógiai munka támogatására az intézmény együttműködik:

- művészeti együttesekkel,
- kulturális intézményekkel,
- szakmai szervezetekkel,
- pedagógiai szakszolgálatokkal.

3.14.1.3. Továbbképzések

A pedagógusok rendszeresen részt vesznek:

- szakmai továbbképzéseken,
- módszertani műhelyeken,
- művészeti szakmai napokon.

A folyamatos szakmai fejlődés biztosítja a program megújulását.

3.14.2. Tárgyi feltételek

A művészeti nevelés megvalósításához szükséges:

3.14.2.1. Megfelelő tantermek és műhelyek

A Művészeti Iskola rendelkezik:

- hangszeres oktatásra alkalmas helyiségekkel,
- tánctermekekkel,
- vizuális műhelyekkel,
- drámapedagógiai terek kialakítására alkalmas helyiségekkel.

A terek kialakítása igazodik a művészeti ágak sajátosságaihoz.

3.14.2.2. Eszközök és felszerelések

A tanszakok számára biztosított:

- hangszerek és kiegészítők,
- tánc- és mozgáseszközök,
- vizuális művészeti eszközök,
- technikai felszerelések (hangosítás, fénytechnika),
- digitális eszközök.

Az eszközök karbantartása és pótlása folyamatos feladat.

3.14.2.3. Kiállítási és bemutatóterek

A tanulók munkáinak bemutatásához szükséges:

- kiállítófelületek,
- előadóterek,
- közösségi terek.

3.14.3. Szervezeti feltételek

A Pedagógiai Program megvalósítását támogatja:

3.14.3.1. Átlátható szervezeti struktúra

- intézményvezetés,
- tanszakvezetők,
- munkaközösségek,
- adminisztratív háttér.

3.14.3.2. Hatékony kommunikáció

A pedagógusok, szülők és tanulók közötti rendszeres kommunikáció biztosítja:

- a tanulók fejlődésének nyomon követését,
- a programok szervezését,
- a közösségi élet működését.

3.14.3.3. Rugalmas tanulásszervezés

A művészeti nevelés sajátosságaihoz igazodva:

- egyéni órák,
- csoportos foglalkozások,
- projektnapok,
- fellépések és próbák.

3.14.4. Szakmai feltételek

A program megvalósításához szükséges:

3.14.4.1. Tantervi dokumentumok

- helyi tanterv,
- tanszaki tanmenetek,
- vizsgakövetelmények.

3.14.4.2. Módszertani sokszínűség

A pedagógusok alkalmazzák:

- a projektmodszert,
- a kooperatív technikákat,
- a drámapedagógiai eszközöket,
- az improvizációt,
- a digitális tanulási környezet elemeit.

3.14.4.3. Kapcsolati háló

A Művészeti Iskola aktív része:

- települési kulturális életnek,
- szakmai versenyeknek,
- művészeti rendezvényeknek.

3.14.5. Pénzügyi feltételek

A program megvalósításához szükséges:

- fenntartói támogatás,
- pályázati források,
- szponzorációk,
- térítési díjak és tandíjak (jogszabály szerint).

A pénzügyi háttér biztosítja az eszközök pótlását, a programok szervezését és a működés stabilitását.

A díjfizetés szabályait a mindenkor hatályos Térítési és Tandíjszabályzat határozza meg

4. HELYI TANTERV

A helyi tanterv a Művészeti Iskola pedagógiai programjának szakmai alapidokumentuma. Meghatározza a művészeti nevelés céljait, tartalmát, szervezeti kereteit, követelményeit és értékelési rendszerét. A helyi tanterv biztosítja, hogy a tanulók a művészeti ágak sajátosságainak megfelelő, egységes, átlátható és magas színvonalú képzésben részesüljenek.

A helyi tanterv a hatályos jogszabályokra, a központi programokra, valamint a Művészeti Iskola pedagógiai értékeire és szakmai hagyományaira épül.

4.1. A HELYI TANTERV CÉLJA ÉS FELADATA

A helyi tanterv célja:

- a művészeti nevelés tartalmi és szervezeti kereteinek meghatározása,
- a tanszakok egységes és átlátható működésének biztosítása,
- a tanulók fejlődésének nyomon követése,
- a tehetséggondozás és a hátránykompenzálás támogatása,
- a vizsgák, bemutatók és fellépések rendszerének szabályozása.

A helyi tanterv feladata, hogy:

- meghatározza a tanulási területeket és témaköröket,
- rögzítse az évfolyamonkénti követelményeket,
- kijelölje a tanulói teljesítmény értékelésének módját,
- szabályozza a tanulói előmenetel feltételeit,
- biztosítsa a tanszakok közötti szakmai koherenciát.

4.2. A MŰVÉSZETI ÁGAK ÉS TANSZAKOK RENDSZERE

A Művészeti Iskola a következő művészeti ágakban szervez képzést:

- **Zeneművészeti ág, népzene műfaj**
 - – hangszeres tanszakok
 - vonós és tekerő tanszak
 - fúvós tanszak
 - pengetős tanszak
 - vokális tanszak
 - – szolfézs–zeneelmélet
 - – kamarazene, zenekar
- **Táncművészet művészeti ág**
 - – néptánc tanszak
 - – társastánc tanszak
- **Képző- és iparművészet**
 - képzőművészeti tanszak
 - fém- és zománcműves tanszak
 - fotó és film tanszak
 - grafika és festészet tanszak
 - környezet és kézműves kultúra tanszak
 - szobrászat és kerámia tanszak
 - textil és bőrműves tanszak
- **Színjáték és bábjáték művészeti ág**
 - – Színjáték tanszak

A tanszakok részletes tantervei a fejezet későbbi alrészeiben jelennek meg.

4.3. A KÉPZÉS SZERKEZETE

A művészeti alapfokú oktatás szerkezete a jogszabályoknak megfelelően:

- **Előképző évfolyamok (1–2 év)**
- **Alapfokú évfolyamok (6 év)**
- **Továbbképző évfolyamok (4 év)**

A Művészeti Iskola a képzést:

- egyéni órák,
- csoportos foglalkozások,
- műhelymunkák,
- kamaracsoportok,
- projektek és fellépések formájában szervezi.

4.4. ÓRASZÁMOK ÉS FOGLALKOZÁSTÍPUSOK

A helyi tanterv meghatározza:

- a kötelező óraszámokat,
- a választható óraszámokat,
- a tanszakonkénti foglalkozástípusokat.

A művészeti nevelésben az óraszámok rugalmasan igazodnak:

- a tanulók életkorához,
- a tanszak sajátosságaihoz,
- a tehetséggondozás igényeihez.

A részletes óraszámok tanszakonként külön alfejezetben szerepelnek majd.

4.5. A TANULÓK ELŐMENETELÉNEK FELTÉTELEI

A tanulók előmenetele a következőkön alapul:

- rendszeres részvétel a foglalkozásokon,
- a tantervi követelmények teljesítése,
- gyakorlati bemutatók, vizsgák teljesítése,
- a pedagógusok által adott fejlesztő értékelés.

A tanulók előmenetelét a Művészeti Iskola:

- félévi és év végi minősítéssel,
- tanszaki vizsgákkal,
- bemutatókkal követi nyomon.

4.6. A VIZSGÁK RENDSZERE

A vizsgák célja:

- a tanulók fejlődésének bemutatása,
- a tantervi követelmények teljesítése,

- a művészeti kompetenciák mérése.

A vizsgák típusai:

- **osztályozó vizsga,**
- **tanszaki vizsga,**
- **nyilvános bemutató,**
- **záróvizsga** (továbbképző végén).

A vizsgák részletes rendje külön alfejezetben kerül kidolgozásra.

4.7. A TANANYAG FELÉPÍTÉSE

A helyi tanterv tanszakonként meghatározza:

- a tanulási területeket,
- a témaköröket,
- a fejlesztési célokat,
- az évfolyamonkénti követelményeket,
- a tanulói tevékenységformákat.

4.8. A TANULÓI TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉSE

A tanulók értékelése:

- szóbeli visszajelzés,
- írásbeli értékelés,
- minősítés,
- portfólió,
- vizsgák és bemutatók alapján történik.

4.9. A TANULÓK TOVÁBBHALADÁSÁNAK FELTÉTELEI

A továbbhaladás feltétele:

- a tantervi követelmények teljesítése,
- a vizsgák sikeres teljesítése,
- a pedagógusok szakmai javaslata.

A továbbképzőbe lépés feltételeit tanszakonként külön rögzítjük.

4.10. A HELYI TANTERV KAPCSOLÓDÁSA MÁS DOKUMENTUMOKHOZ

A helyi tanterv összhangban áll:

- a Pedagógiai Programmal,
- a Házirenddel,
- az SZMSZ-szel,
- a Térítési és tandíjszabállyal,
- a jogszabályi keretekkel.

4.11. BEVEZETÉS ÉS JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A Pécsi Református Kollégium Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskolájának (a továbbiakban: Művészeti Iskola) Helyi Tanterve a tagintézmény Pedagógiai Programjának szerves részét képező szakmai alapidokumentum.

Kapcsolódás a központi Pedagógiai Programhoz Jelen Helyi Tanterv a Pécsi Református Kollégium mint többcélú köznevelési intézmény központi Pedagógiai Programjának alapelveire épül. A keresztyén-inkluzív nevelés, a református értékrend és az intézményi jövőkép tekintetében a központi dokumentum 1. és 2. fejezeteinek iránymutatásai az irányadók.

A Helyi Tanterv jogszabályi alapja és a kerettanterv megnevezése A Művészeti Iskola Helyi Tanterve – a jogszabályi előírásoknak eleget téve – **az alapfokú művészetoktatás követelményeit és tantervi programját szabályozó 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet**, valamint az ahhoz kapcsolódó miniszteri kerettantervek alapján készült. Az intézmény a fenti kormányrendelet mellékleteiben kiadott központi kerettantervi tartalmakat, fejlesztési feladatokat és tanulási eredményeket **változtatás nélkül, teljeskörűen átemeli és kötelezőként alkalmazza** valamennyi tanszakán. A részletes tantárgyi követelményeket a hivatkozott jogszabály mellékletei tartalmazzák, jelen Helyi Tanterv a helyi megvalósítás pedagógiai és szervezeti kereteit (helyi specialitásokat) szabályozza.

4.12. A MŰVÉSZETI ISKOLA KÉPZÉSI RENDSZERE ÉS TANSZAKAI

A Művészeti Iskola a tanulók képességeinek kibontakoztatását, a művészeti kultúra átadását és a tehetséggondozást az alábbi művészeti ágakban és tanszakokon szervezi meg:

4.12.1. Képző- és Iparművészeti ág:

- Képzőművészeti tanszak
- Kézműves tanszak
- Tűzzománc és textilműves tanszak
- Grafika és festészet tanszak
- Szobrászat és kerámia tanszak

4.12.2. Táncművészeti ág:

- Néptánc tanszak
- Társastánc tanszak

4.12.3. Zeneművészeti ág (Népzene műfaj):

- Vonós és tekerő tanszak
- Fafúvós tanszak
- Pengetős tanszak
- Vokális tanszak

4.12.4. Színművészet-bábművészet ág:

- Színjáték tanszak
- Bábjáték tanszak

4.12.5. A képzés szerkezete és szakaszai

A művészetoktatás az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet struktúráját követve három szakaszból áll:

- **Előképítő évfolyamok:** A művészeti alapozás, a készségfejlesztés és a játékos orientáció szakasza.
- **Alapfokú évfolyamok:** A technikai és elméleti alapozás, a rendszeres alkotómunka szakasza, amely művészeti alapvizsgával zárul.
- **Továbbképző évfolyamok:** A megszerzett tudás elmélyítése, a tehetséggondozás és a szakirányú továbbtanulásra (művészeti középiskola, felsőoktatás) való felkészítés szakasza, amely művészeti záróvizsgával fejeződik be.

4.13. FOGLALKOZÁSOK, ÓRAKERETEK ÉS CSOPORTSZERVEZÉS

4.13.1. Óraszámok és tantárgyak

A kötelező és választható tantárgyak rendszerét, valamint a heti alapóraszámokat az 5/2020. Korm. rendelet kerettantervei határozzák meg. Az intézmény a jogszabályban rögzített maximális heti óraszámokat (heti 300 perc) figyelembe véve alakítja ki a tanulók egyéni órarendjét. A második (tandíjas) tanszak felvétele a Térítési és tandíjszabályzatban foglaltak szerint történhet.

4.13.2. A csoportbontások és a szervezés elvei

A művészeti oktatás hatékonysága érdekében a Helyi Tanterv az alábbi szervezési elveket rögzíti:

- **Egyéni foglalkozások:** A zeneművészeti ág hangszeres főtárgy óráin a személyre szabott tehetséggondozás érdekében a képzés egyéni formában történik.
- **Csoportos foglalkozások:** A képzőművészeti, táncművészeti és színművészeti ágakon, valamint a zeneművészeti ág elméleti (szolfézs) és kamarazenei óráin a képzés csoportos formában valósul meg. A csoportok kialakításánál a pedagógusok figyelembe veszik az életkori sajátosságokat és a tanulók előképzettségét.

4.13.3. A választható tantárgyak és a pedagógusválasztás szabályai

A tanulók a Nevelési Programban rögzített művészeti ágak és tanszakok közül érdeklődésüknek megfelelően választhatnak. A tantárgy- és tanszakválasztás módosításának rendjét a Házirend tartalmazza. Tekintettel a

telephelyi széttagoltságra, a pedagógus (szaktanár) megválasztására a szülőknek és tanulóknak javaslattevési joguk van, a végső beosztásról azonban – a szakmai és logisztikai feltételek figyelembevételével – az intézményvezető (vagy a szakmai helyettes) dönt.

4.14. TANULÓI TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉSE ÉS A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A tanulók értékelése a Nevelési Programban (VII.11. fejezet) lefektetett elvek alapján, a fejlesztő (formatív) és az összegző (szummatív) értékelés egységében valósul meg.

4.14.1. Az értékelés és minősítés rendje

- **Tantárgyi értékelés:** Az előképző évfolyamokon a tanulók félévkor és év végén szöveges értékelést kapnak („kiválóan teljesített”, „jól teljesített”, „megfelelően teljesített”, „felzárkóztatásra szorul”). Az előképző második évfolyamánál év végén, alapfokú és továbbképző évfolyamokon félévkor és év végén az érdemjegyekkel történő (1-5 skála) osztályozás a kötelező.
- **Magatartás és szorgalom:** A 20/2012. EMMI rendelet értelmében a Művészeti Iskolában a tanulók magatartását az intézmény nem értékeli és nem minősíti. A szorgalom értékelése a tantárgyi teljesítményben, a gyakorlási hajlandóságban és a közösségi munkában tükröződik.
- **KRÉTA használata:** A pedagógusok az érdemjegyeket, valamint a szöveges értékeléseket a szóbeli vagy gyakorlati teljesítményt követő első munkanapon, projektfeladatok esetén a leadást követő két héten belül kötelesek rögzíteni az elektronikus naplóban (KRÉTA). Ezen az adminisztrációs felületen a szülők (gondviselők) folyamatosan nyomon követhetik gyermekük előmenetelét.

4.14.2. A továbbhaladás feltételei

A tanuló akkor léphet felsőbb évfolyamba, ha az adott tanév helyi tantervi követelményeit teljesítette, és az év végi osztályzata minden kötelező tantárgyból legalább elégséges (vagy az előképzőn „megfelelően teljesített”). Az **osztályozó vizsga**, a **különbözeti vizsga** és a **javítóvizsga** feltételeit és időpontjait a Művészeti Iskola Házirendje tartalmazza. Sikeres tanév ismételését a szülő (gondviselő) kizárólag az első évfolyamon (előképző 1. vagy alapfok 1. évfolyam) kérheti írásban az intézményvezetőtől, a felsőbb évfolyamokon erre nincs jogszabályi lehetőség.

4.15. A VIZSGÁK RENDSZERE ÉS KÖVETELMÉNYEI

A Művészeti Iskola a tanulók tudásának mérésére a kerettantervi előírásokkal összhangban az alábbi vizsgarendszert működteti:

- **Tanszaki bemutatók és tanszaki vizsgák (Félévi és Év végi vizsgák):** Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók félévkor és év végén – a tanszak sajátosságainak megfelelően – nyilvános vagy zártkörű tanszaki bemutatón, illetve vizsgán adnak számot gyakorlati tudásukról.
- **Művészeti Alapvizsga:** Az alapfokú képzés utolsó évfolyamának elvégzésekor a tanulók művészeti alapvizsgát tesznek, amely a továbbképző évfolyamba lépés feltétele. Az alapvizsga gyakorlati (főtárgy) és elméleti (ha a kerettanterv előírja) részekből áll.
- **Művészeti Záróvizsga:** A továbbképző évfolyamok befejezésekor a tanulók a képzést lezáró vizsgát tehetnek.

- **Tanulmányok alatti vizsgák (Osztályozó és különbözeti vizsgák):** Ha a tanuló a Házirendben meghatározott mértékű mulasztást túllépi, vagy felmentést kapott a tanórai részvétel alól, úgy a félévi/év végi jegy megszerzése érdekében osztályozó vizsgát kell tennie. A vizsgák tervezett idejét a Házirend rögzíti, lebonyolításukért a szakmaipedagógiai igazgatóhelyettes felel.

4.16. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉG

A Művészeti Iskola kiemelt feladatának tekinti a sajátos nevelési igényű (SNI), a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN), valamint a kiemelten tehetséges tanulók pedagógiai támogatását, a Nevelési Programmal (VII. 8. fejezet) összhangban.

A Helyi Tanterv a különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az alábbi adaptációs lehetőségeket biztosítja:

- **Eltérő időkeret:** Az SNI/BTMN tanulók számára a szakértői bizottság véleménye alapján az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítésére egy tanítási évnél hosszabb idő is biztosítható.
- **Differenciált módszertan:** A szaktanár a pedagógiai folyamat tervezése során adaptálja a kerettantervi anyagot a tanuló képességeihez, tempójához és terhelhetőségéhez (mentorszemlélet).
- **Tehetséggondozás:** A kiemelkedő képességű tanulók számára a Helyi Tanterv lehetőséget biztosít a differenciált, emelt szintű feladatok (pl. versenyekre, felvételtire történő felkészítés) elvégzésére, valamint a központi PRK projektekbe (pl. Pelikán Egyesület programjai) való bekapcsolódásra.

4.17. TANESZKÖZÖK ÉS SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A Művészeti Iskola pedagógusai a tanítási-tanulási folyamat során alkalmazott kottákat, oktatási segédleteket, digitális tartalmakat és anyagokat az alábbi elvek alapján választják ki:

- Szakmai-pedagógiai hitelesség és az adott életkori sajátosságoknak való megfelelés.
- A kerettantervi követelmények megvalósíthatósága.
- **Költséghatékonyság:** A szülők anyagi terheinek minimalizálása érdekében a pedagógusok elsősorban az intézmény által (a könyvtárból vagy a tanszaki gyűjteményből) biztosított eszközökre, kottákra, valamint az iskola által kidolgozott belső oktatási segédanyagokra támaszkodnak.
- **Esélyegyenlőség:** A tanuláshoz szükséges speciális eszközök (pl. hangszerek bérlete, művészeti kellékek használata) hozzáférhetőségének biztosítása intézményi keretek között.

4.18. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A Művészeti Iskola a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bekezdés bj) pontja alapján az alábbiak szerint határozza meg a csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elveit:

- **Csoportbontás:** Csoportbontásban megvalósított oktatásra elsősorban a néptánc tanszakon kerülhet sor, amennyiben a szakmai kritériumok (pl. nemek szerinti bontás a fiúk és lányok eltérő technikai feladatai, például legényes vagy karikázó miatt) azt indokoltá teszik. A csoportbontás a rendelkezésre álló órakeret terhére, az intézményvezető jóváhagyásával történik.
- **Egyéb foglalkozások:** Az intézmény a kötelező tanórai foglalkozásokon túl – a tehetséggondozás és a közösségépítés céljából – egyéb foglalkozásokat (pl. művészeti szakkörök, kamaracsoportok, zenekari

próbák, múzeumpedagógiai foglalkozások) szervez. Ezek kereteit a tantárgyfelosztás és az éves munkaterv rögzíti.

4.19. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK A MŰVÉSZETOKTATÁSBAN

Bár az alapfokú művészeti iskolák mentesülnek a közismereti iskolákra vonatkozó teljeskörű egészségfejlesztési program kötelezettsége alól, intézményünk a központi Pedagógiai Program (PP_2024) alapelveivel összhangban beépíti a művészeti nevelésbe a prevenciót és a környezettudatosságot:

- **Egészségnevelés:** A táncművészeti és színművészeti tanszakokon kiemelt szerepet kap a helyes testtartás, a tudatos légzéstechnika, a bemelegítés és az izomzat karbantartása a sérülések elkerülése érdekében. A zeneművészeti ágban a helyes hangszertartás, a képzőművészeti ágban pedig az anyagok és eszközök (pl. festékek, agyag, szerszámok) biztonságos, egészséget nem veszélyeztető használata a követelmény.
- **Környezeti nevelés:** A teremtett világ megóvása (PP_2024 9. fejezet) a művészeti oktatásban is megjelenik. A népművészeti és képzőművészeti tanszakokon előnyben részesítjük a természetes anyagok (agyag, fa, vessző) használatát és az újrahasznosítást. A népzene és néptánc oktatásában a természeti motívumok, az évkörhöz kötődő rituálék feldolgozása erősíti a tanulók környezettudatosságát.

4.20. A TANSZAKOK TANTÁRGYI RENDSZERE ÉS ÓRAKERETEI

Jelen fejezet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bekezdés b) pontjában előírt **kötelező** helyi tantervi elemeket (tantárgyi rendszer, óraszámok, választhatóság) rögzíti, az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet kerettantervei alapján.

4.20.1. Képző- és iparművészeti, valamint népművészeti ág

A képzés célja a vizuális látásmód, a kézügyesség és a formaérzék fejlesztése a hagyományos kézműves és modern képzőművészeti technikák alkalmazásával. Művészeti alapvizsga az Alapfok 6. (A/6.) évfolyam végén tehető.

- **Főtárgyak:** Vizuális alapozó gyakorlatok (E/1-2.), Grafika és festészet alapjai, Tanszaki műhelygyakorlat (A/1-6., T/7-10.).
- **Kötelező tantárgy:** Vizuális alkotó gyakorlat.
- **Választható tantárgyak:** Népművészet, Művészettörténet (A/3. évfolyamtól).
- **Heti órakeret:** Előképzőn heti 2-4 óra; Alap- és továbbképzőn heti 4-6 óra.
- **Művészeti alapvizsga (A/6. végén):** Gyakorlati vizsga (vizsgamunka készítése és bemutatása főtárgyból) és elméleti szóbeli/írásbeli vizsga (a kötelező tárgyból).

Tantárgyak	Előképző (E)	Alapfokú évfolyamok (A)	Továbbképző évfolyamok (T)
Évfolyamok	1. és 2.	1. - 2.	3. - 6.
Főtárgyak: <i>Vizuális alapoóó gyak. (E/1-2.)</i> <i>Grafika és festészet alapjai (A/1-3.)</i> <i>Tanszaki műhelygyakorlat (A/4-T/10.)</i>	2-4 óra	2 óra	2 óra
Kötelező tárgy: <i>Vizuális alkotó gyakorlat</i>	-	2 óra	2 óra
Választható tantárgyak: <i>Népművészet, Művészettörténet (A/3-tól)</i>	-	(1-2) óra	(1-2) óra
Összes heti óraszám:	2 - 4 óra	4 - 6 óra	4 - 6 óra

4.20.2. Táncművészeti ág - néptánc tanszak

A képzés a Kárpát-medencei tánc hagyományok, a ritmikai és plasztikai készségek elsajátítására épül. Az összevont osztályok működéséből következően a tantárgyi óraszámok a kereteken belül átcsoportosíthatók. Művészeti alapvizsga az Alapfok 6. (A/6.) évfolyam végén tehető.

- **Főtárgyak:** Népi játék (E/1-2.), Néptánc (A/1-6., T/7-10.).
- **Kötelező tantárgy:** Folklorismeret (önállóan vagy a főtárgyba integráltn).
- **Választható tantárgyak:** Népzenei alapismeretek, Táncjelírás-olvasás, Tánc történet.
- **Heti órakeret:** Előképzőn heti 2-4 óra; Alap- és továbbképzőn heti 4-6 óra.
- **Művészeti alapvizsga (A/6. végén):** Gyakorlati vizsga (előre meghatározott tájegységek táncrendjéből, min. 5-8 perc) és egy választható elméleti tárgy szóbeli vizsgálja.

Tantárgyak	Előképző (E)	Alapfokú évfolyamok (A)	Továbbképző évfolyamok (T)
Évfolyamok	1. és 2.	1. - 2.	3. - 6.
Főtárgy: <i>Népi játék (E/1-2.)</i> <i>Néptánc (A/1-T/10.)</i>	2 óra	3-4 óra	3-(4) óra
Kötelező tantárgy: <i>Folklorismeret</i>	-	-	1-(0) óra
Választható tantárgyak: <i>Népzenei alapismeretek</i> <i>Táncjelírás-olvasás (T/9-10.)</i> <i>Tánc történet (T/9-10.)</i> <i>Folklorismeret (integráltn)</i>	2 óra	1-2 óra	1-2 óra
Összes heti óraszám:	2 - 4 óra	4 - 6 óra	4 - 6 óra

4.20.3. Zeneművészeti ág - népzene műfaj

Célja a hagyományos magyar hangszeres és vokális népzene stílushű megszólaltatása. A főtárgy (hangszeres vagy ének) képzés egyéni, a kötelező és választható elméleti, valamint kamarazenei képzés csoportos formában történik. Művészeti alapvizsga az Alapfok 6. (A/6.) évfolyam végén tehető.

- **Főtárgyak (Egyéni képzés):** Népi hegedű, Népi brácsa, Népi bőgő/cselló, Tekerő, Népi furulyák, Duda, Citera, Tamburák, Koboz, Népi ének.
- **Kötelező tantárgyak:** Szolfézs (A/1-4. évf.), Népzenei ismeretek.
- **Választható tantárgyak:** Kamarazene, Zenekar, Néprajz, Második hangszer.
- **Heti órakeret:** Főtárgy heti 2 óra (egyéni), kötelező tárgyak heti 2 óra, választható tárgyak heti 1-2 óra. Összesen heti 4-6 óra.
- **Művészeti alapvizsga (A/6. végén):** Gyakorlati vizsga (tájegységek dallamainak, táncrendjeinek hangszeres vagy énekes előadása, kotta nélkül, min. 10 perc).

Tantárgyak	Előképző (E)	Alapfokú évfolyamok (A)	Továbbképző évfolyamok (T)
Évfolyamok	1. és 2.	1. - 4.	5. - 6.
Főtárgy (Egyéni): <i>Hangszeres / Vokális főtárgy</i>	(2) óra	2 óra	2 óra
Kötelező tantárgy (Csoportos): <i>Szolfézs (A/1-4.)</i> <i>Népzenei ismeretek</i>	(2) óra	2 óra	-
Kötelezően választható tantárgy: <i>Néprajz,</i> <i>Kamarazene,</i> <i>Zenekar,</i> <i>Második hangszer</i>	-	-	2 óra
Választható tantárgy:	(0-2) óra	0-2 óra	0-2 óra
Összes heti óraszám:	(4 - 6) óra	4 - 6 óra	4 - 6 óra

(Megjegyzés: Az előképző évfolyamok elvégzése a zeneművészeti ágon nem kötelező feltétele az alapfok megkezdésének.)

4.20.4. Színművészet-bábművészet ág

A képzés a beszédtechnika, a mozgáskoordináció és a drámai kifejezőkészség komplex fejlesztésére irányul. Bemeneti kompetenciák és előképzettség nem szükséges. Művészeti alapvizsga az Alapfok 6. (A/6.) évfolyam végén tehető.

- **Főtárgyak:** Drámajáték (E/1-A/6.), Színjáték (T/7-10.), Bábjáték.
- **Kötelező tantárgy:** Beszéd és vers.
- **Kötelezően választható tantárgy:** Mozdás és tánc, Színházismeret, Bábkészítés.
- **Heti órakeret:** Főtárgy heti 3-4 óra, kötelező tárgy heti 1-2 óra. Összesen heti 4-6 óra.
- **Művészeti alapvizsga (A/6. végén):** Gyakorlati vizsga (egyéni monológ/vers és csoportos dramatikus jelenet bemutatása).

Tantárgyak	Előkészítő (E)	Alapfokú évfolyamok (A)	Továbbképző évfolyamok (T)
Évfolyamok	1. és 2.	1. - 6.	7. - 10.
Főtárgy: <i>Drámajáték (E/1-A/6.)</i> <i>Színjáték / Bábjáték (T/7-10.)</i>	4 óra	3 óra	3 óra
Kötelező tárgy: <i>Beszéd és vers</i>	-	1 óra	2 óra
Kötelezően választható tárgyak: <i>Mozgás és tánc,</i> <i>Színházismeret,</i> <i>Bábkészítés</i>	-	-	1 óra
Összes heti óraszám:	4 óra	4 óra	6 óra

5. JOGSZABÁLYI MEGFELELTETÉS

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy a Pécsi Református Kollégium Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskolája Pedagógiai Programja és annak Helyi Tanterv mellékletei mely hatályos jogszabályi előírásoknak felelnek meg, és az azokban foglalt követelményeket hol teljesítik.

Jogszábaályi megfeleltetési táblázat

Jogszábaály	Szabályozási terület, követelmény	A Pedagógiai Programban és Mellékleteiben való megfelelés
2011. évi CXc. törvény (Nkt.)	A Pedagógiai Program és a helyi tantervek elfogadásának, jóváhagyásának rendje. A művészeti alap- és záróvizsga szervezésének törvényi alapjai.	PP törzsszöveg (Legitimációs záradékok), Mellékletek (A vizsgák rendszere).
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet	A Pedagógiai Program kötelező tartalmi elemei (célok, feladatok, eszközök, eljárások). A tanulók értékelésének, a magasabb évfolyamra lépésnek a feltételei.	PP törzsszöveg (Értékelési rendszer, Továbbhaladás feltételei).
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (9. §)	Az Alapfokú Művészeti Iskola helyi tantervének speciális tartalmi elemei: a művészeti ágak, tanszakok követelményei, a művészeti alap- és záróvizsga témakörei.	Mellékletek – Helyi Tanterv (Tanszakok részletes követelményei, vizsgaanyagok).
110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (Nat)	A Nemzeti alaptanterv (Nat) által meghatározott alapelvek, a kulcskompetenciák fejlesztése, és a kerettantervek helyi adaptációja.	PP törzsszöveg (Kulcskompetenciák fejlesztése), Mellékletek (Kimeneti követelmények).
Az Alapfokú művészetoktatás alapprogramja	Az alapfokú művészetoktatás képzési szakaszai, a kötelező és választható tantárgyak rendszere, óraszámai és a kimeneti (vizsga) követelmények szintjei.	Mellékletek – Helyi Tanterv (Óraszámok és foglalkozástípusok, Tantárgyi rendszer).
1995. évi I. törvény (MRE köznevelési törvénye)	A helyi tanterv és a pedagógiai program összhangja a Magyarországi Református Egyház nevelési alapelveivel, keresztény értékrendjével.	PP törzsszöveg (Református nevelési elvek, Intézményi jövőkép).
2023. évi LII. törvény (Púétv.) és 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rend.	A pedagógusok nevelő-oktató munkájának elvárásai, a pedagógiai módszertani szabadság és a teljesítményértékelés szakmai alapjai.	PP törzsszöveg (Személyi és szakmai feltételek, Módszertani alapelvek).
229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet	A tanulók heti kötelező (térítési díj ellenében, vagy ingyenesen igénybe vett) tanórai foglalkozásainak időtartama (maximális percszámok) alapfokú művészetoktatásban.	Mellékletek – Helyi Tanterv (Foglalkozások, órakeretek és csoportszervezés).

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGE ÉS LEGITIMÁCIÓJA

Jelen Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése alapján az intézményvezető a nevelőtestület bevonásával készítette el.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 48. § (3) és 73. § (1) bekezdései alapján a tanulók és a szülők a Művészeti Iskolában nem éltek a diákönkormányzat és az intézményegységi szülői szervezet létrehozásának jogával. Tekintettel arra, hogy a tagintézményben ezen szervezetek nem alakultak meg, a dokumentumok elfogadása során véleményezési jogkörük gyakorlására értelemszerűen nem kerülhetett sor.

A Művészeti Iskola nevelőtestülete a dokumentum tervezetét a napján tartott értekezletén megismerte, és azzal kapcsolatban jogszabályba foglalt véleményezési jogát gyakorolta.

A Pedagógiai Program a Fenntartó jóváhagyásával, a jóváhagyás napján lép hatályba.

Aláírások:

Pécs, 202...hónap

.....

Intézményegység-vezető (Igazgató)

.....

A Nevelőtestület képviselője (hitelesítő)

Fenntartói jóváhagyás: A Baranyai Református Egyházmegye, mint fenntartó a Pedagógiai Programot jóváhagyja.

Pécs, 202...hónap

.....

Fenntartó képviselője